

Άρθρο Προέδρου Ε.Β.Ε.Π., Βασιλή Κορκίδη, για τα «ΝΕΑ»

«Σε δίνη η αγορά από το ανοδικό σπινάλ των επιτοκίων»

Το ανοδικό σπινάλ των επιτοκίων για την συγκράτηση του πληθωρισμού δημιουργεί επιπρόσθετους κινδύνους για την «παραγωγή» νέων ληξιπρόθεσμων οφειλών δεδομένου ότι η πλειονότητα των δανείων επιβαρύνεται σημαντικά από την άνοδο των επιτοκίων και το ύψος της επιβάρυνσης είναι συνάρτηση του χρόνου κατά τον οποίο έγινε η σύναψη του δανείου και του περιθωρίου spread που εφαρμόζεται πάνω στο βασικό επιτόκιο. Μερίδα των οικονομολόγων - αναλυτών εμφανίζεται πεπεισμένη ότι ο πληθωρισμός θα παραμείνει μέχρι το 2025 και επομένως οι αυξήσεις των επιτοκίων για την ανάσχεσή του είναι επιβεβλημένη. Η κυβέρνηση για να αποτρέψει τη δημιουργία μιας νέας γενιάς «κόκκινων» δανείων εισήγαγε τα προγράμματα «Γέφυρα 1» και «Γέφυρα 2», με τα οποία το δημόσιο ανέλαβε να χρηματοδοτήσει για δώδεκα μήνες τμήμα της δόσης των δανείων για δανειολήπτες που είχαν πληγεί από την πανδημία. Τα συγκεκριμένα προγράμματα κάλυψαν δανειολήπτες που εξυπηρετούσαν κανονικά το χρέος αλλά και «κόκκινους» δανειολήπτες που τα χρησιμοποίησαν ως ευκαιρία για να ρυθμίσουν την οφειλή τους. Μέσω των προγραμμάτων «Γέφυρα» το 2021-22 δόθηκαν περί τα 400 εκατ. ευρώ καλύπτοντας δόσεις δανείων για 83.136 δικαιούχους αλλά και στηρίζοντας τα έσοδα των τραπεζών. Έτσι αποφεύχθηκε η δημιουργία μιας νέας γενιάς «κόκκινων» δανείων. Ωστόσο, υπό το φως των νέων εξελίξεων, στο κάδρο εισέρχονται και τα ρυθμισμένα μέχρι ώρας δάνεια καθώς οι δόσεις των οποίων για την αποπληρωμή τους θα επαναπροσδιοριστεί προς τα πάνω με ορατό κίνδυνο και αυτή η κατηγορία των δανειοληπτών να μην μπορεί να καλύψει τις υποχρεώσεις τους. Το μείγμα κόκκινων δανείων και πληθωριστικών πιέσεων στην αγορά είναι κάτι περισσότερο από εκρηκτικό καθώς ελλοχεύουν κίνδυνοι αποσταθεροποίησης της οικονομίας δεδομένου ότι η αγοραστική δύναμη νοικοκυριών πρωτίστως και η οικονομική ακμάδα των επιχειρήσεων απειλείται. Η λύση της αύξησης των επιτοκίων μπορεί να είναι το «φάρμακο» για την τιθάσευση του πληθωρισμού, αλλά την ίδια στιγμή το ενδεχόμενο η αγορά να βρεθεί μπροστά σε ένα νέο «κύμα» έλλειψης ρευστότητας. Υπολογίζεται ότι στην πλειονότητα τους δανειολήπτες που έχουν ρυθμισμένα δάνεια υψηλού κινδύνου θα βρεθούν ακάλυπτοι από την αύξηση των δόσεων με ότι αυτό συνεπάγεται. Η σχέση που διαμορφώνεται μεταξύ τράπεζας και δανειολήπτη αναμένεται να αποτελέσει την λύδια λίθο σε ένα οικονομικό περιβάλλον όπου οι οικονομίες των χωρών μελών της ΕΕ ταλανίζονται εξ αιτίας της κρίσης που δημιούργησε το ενεργειακό ως απότοκο της σύρραξης Ρωσίας Ουκρανίας το τέλος της οποίας και δεν διαφαίνεται σύντομα. Σύμφωνα με τις συστημικές τράπεζες εκτιμάται πως το κόστος των επιτοκίων έχει ήδη επιβαρύνει τους παλαιούς δανειολήπτες το 2022 άνω των 1,2 δις ευρώ. Το μπαράζ αυξήσεων στα επιτόκια από την ΕΚΤ απέχει από τη νομισματική πολιτική των άλλων ευρωπαϊκών κεντρικών τραπεζών που επέλεξαν να ακολουθήσουν μικρότερες επιτοκιακές αυξήσεις. Μετά λοιπόν και την νέα αύξηση των επιτοκίων κατά 50 μ.β. από την ΕΚΤ σε συνδυασμό με εξασθενημένη ανάπτυξη και αύξηση της ανεργίας στην Ευρωζώνη το 2023, ο τελικός προορισμός κορύφωσης των επιτοκιακών αυξήσεων υπερβαίνει το 3,75%. Στη παρούσα φάση στη χώρα μας τα επιτόκια χρηματοδότησης ξεπερνούν το 5%, ενώ οι τελευταίες αυξήσεις δυσχεραίνουν την εξυπηρέτηση του ιδιωτικού χρέους που αγγίζει τα 256 δις ευρώ, εκ των οποίων τα 115 δις ευρώ σε υπόλοιπα τραπεζικών δανείων. Η μόνη αντίδραση στην ταχύτατη αύξηση έως και 30% των δόσεων αποπληρωμής δανείων είναι η επιδότηση εγγυήσεων και επιτοκίων. Δεν πρέπει να επιτρέψουμε στο «ακριβό χρήμα» να φρενάρει την αναπτυξιακή μας πορεία, να καθυστερήσει τις επενδύσεις, να αυξήσει υπερβολικά το κόστος δανεισμού, να διογκώσει τα κόκκινα δάνεια, να μειώσει τη ροή κεφαλαίων στην αγορά και γενικά να γίνει τροχοπέδη για την εθνική μας οικονομία. Τα επιτόκια για επιχειρηματικά δάνεια κυμαίνονται

σήμερα κοντά στο 6% και φτάνουν έως και το 9% χωρίς εμπράγματα εξασφαλίσεις. Το ερώτημα λοιπόν που αναφύεται είναι κατά πόσο το «ακριβό χρήμα» θα χτυπήσει τις τρεις από τις βασικές παραμέτρους του ΑΕΠ που είναι η κατανάλωση, λόγω περιορισμού της αγοραστικής δύναμης, παρά τις μισθολογικές αυξήσεις, οι επενδύσεις λόγω περιορισμού της πρόσβασης στις πηγές χρηματοδότησης, αλλά και τις εξαγωγές αγαθών λόγω μείωσης της εγχώριας παραγωγής. Η πραγματική οικονομία πάντως προμηνύει τεταραγμένο το τρέχον έτος, καθώς τίθενται πλέον σοβαρά ερωτήματα για την ταχύτητα της οικονομικής ανάπτυξης, όπως αυτή είχε προβλεφθεί το περασμένο έτος, καθώς και για τη πρόθεση της Κομισιόν να επιστρέψει σε αυστηρή δημοσιονομική πειθαρχία από το 2024 που σημαίνει πως θα απαιτηθούν περίπου 5 δις ευρώ για την εξυπηρέτηση των τόκων του ελληνικού χρέους.